

BỘ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ
CỤC THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA

BẢN TIN

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

SỐ 25.2021

TIN TỨC SỰ KIỆN

- 01 Thành lập Hiệp hội Khởi nghiệp Quốc gia
- 02 Startup sở hữu ứng dụng giải toán tự động QANDA huy động được 50 triệu USD
- 03 Chương trình đào tạo chuyên sâu "Hỗ trợ đào tạo phát triển nguồn nhân lực cho Khởi nghiệp Sáng tạo trên địa bàn TP. Hà Nội"
- 04 Edtech - "Ngôi sao mới nổi" thời đại dịch

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

- 05 Hệ sinh thái khởi nghiệp Indonesia: xu hướng và sự phát triển thời kỳ COVID-19
- 06 Hoạt động khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tại các tỉnh và thành phố của Việt Nam năm 2020

KIẾN THỨC KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

- 07 Đầu tư VC phát triển mạnh trên khắp châu Mỹ

CỤC THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA

24 Lý Thường Kiệt, Hoàn Kiếm, Hà Nội
Tel: (024) 38262718

CHÍNH THỨC THÀNH LẬP HIỆP HỘI KHỞI NGHIỆP QUỐC GIA

Baodantoc.vn - Hiệp hội Khởi nghiệp Quốc gia sẽ là nơi ươm mầm và nâng tầm doanh nhân Việt, đồng thời, tập hợp và thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp, sáng lập doanh nghiệp.

Hiệp hội Khởi nghiệp Quốc gia chính thức công bố quyết định thành lập tại Hà Nội ngày 8/7

Ngày 8/7, Hiệp hội Khởi nghiệp Quốc gia đã chính thức ra mắt và họp phiên trụ bị, kiện toàn văn kiện Đại hội toàn quốc và cho ý kiến về đề án nhân sự, kế hoạch, chiến lược, phương hướng hoạt động của Hiệp hội nhiệm kỳ đầu tiên 2021-2026.

Tham dự phiên họp trực tuyến có đại diện Bộ Nội Vụ, Hội đồng Cố vấn và đại diện Ban sáng lập Hiệp hội; Chủ tịch Hội đồng Cố vấn - Đại tá Đinh Xuân Dũng, nguyên ủy viên Hội đồng Lý luận Trung ương, Phó chủ tịch chuyên trách Hội đồng Phê bình lý luận văn học nghệ thuật Trung ương chủ trì phiên họp.

Trước đó, ngày 6/6, Bộ Nội vụ đã ban hành quyết định số 702/QĐ-BNV về việc thành lập Hiệp hội Khởi nghiệp Quốc gia hoạt động theo đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước và tình hình kinh tế-xã hội đất nước trong xu thế hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng.

Theo đại tá Đinh Xuân Dũng - Chủ tịch Hội đồng cố vấn Hiệp hội, nguyên ủy viên Hội đồng Lý luận Trung ương, sau một chặng đường dài chuẩn bị từ năm 2017, Ban vận động thành lập hiệp hội thuộc Bộ Kế hoạch và Đầu tư đã tổ chức nhiều hoạt động khởi nghiệp trong và ngoài nước, gồm các chương trình hội thảo, diễn đàn, café khởi nghiệp...

Trường Ban vận động tiền sĩ Đinh Việt Hòa cho biết, phương châm hoạt động của hiệp hội là “Hợp tác - sáng tạo - phát triển - phụng sự dân tộc - hưng thịnh quốc gia”. Hiệp hội là nơi ươm mầm và nâng tầm doanh nhân Việt, đồng thời, tập hợp và thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp, sáng lập doanh nghiệp.

Đại diện Bộ Nội vụ, ông Tạ Tấn - Phó Vụ trưởng Vụ Phi chính phủ - lưu ý, Hiệp hội Khởi nghiệp Quốc gia là một tổ chức rất đặc thù, rất lớn, khác với các hiệp hội, hội chuyên ngành, lĩnh vực bao trùm, rộng và sâu, mang ý nghĩa quốc gia, đáp ứng nhu cầu khởi nghiệp đang được lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Chính phủ và các bộ, ban, ngành hết sức quan tâm.

Theo ông Tạ Tấn, Ban tổ chức Đại hội cần chuẩn bị, tập hợp nhân sự có uy tín, góp phần cùng đẩy mạnh chương trình khởi nghiệp phát triển trong tình hình mới, trong và sau đại dịch COVID-19.

Dự kiến Đại hội toàn quốc Hiệp hội Khởi nghiệp Quốc gia sẽ diễn ra ngày 6/8./.

STARTUP SỞ HỮU ỨNG DỤNG GIẢI TOÁN TỰ ĐỘNG QANDA HUY ĐỘNG ĐƯỢC 50 TRIỆU USD

Vneconomy.vn - Ứng dụng của Mathpresso hiện có hơn 9,8 triệu người dùng hàng tháng từ hơn 50 quốc gia, với hơn 80% người dùng đến từ các thị trường ngoài Hàn Quốc như Việt Nam, Nhật Bản, Indonesia và Thái Lan...

QANDA là ứng dụng học tập trực tuyến, sử dụng trí tuệ nhân tạo để giải toán cho học sinh từ lớp 1-12.

Mathpresso, startup về công nghệ giáo dục của Hàn Quốc sở hữu ứng dụng giải toán tự động QANDA vừa huy động thành công 50 triệu USD ở vòng gọi vốn Series C, giúp nâng tổng số vốn startup này nhận được cho tới nay lên 105 triệu USD, theo Deal Street Asia.

Các nhà đầu tư tham gia rót vốn lần này bao gồm các quỹ GGV Capital, Yellowdog, Goodwater Capital và KDB. Các nhà đầu tư trước đó gồm SoftBank Ventures Asia và Legend Capital cũng tiếp tục đầu tư ở vòng này.

QANDA là ứng dụng học tập trực tuyến, sử dụng trí tuệ nhân tạo để giải toán cho học sinh từ lớp 1-12. Sử dụng QANDA, học sinh có thể chụp ảnh đề bài gửi vào ứng dụng. Sau khoảng 5 phút, ứng dụng sẽ gửi lại lời giải.

Ngoài ra, học sinh cũng có thể trao đổi trực tiếp với hàng chục ngàn gia sư kinh nghiệm và sử dụng đồng hồ học tập khi làm bài để nâng cao khả năng

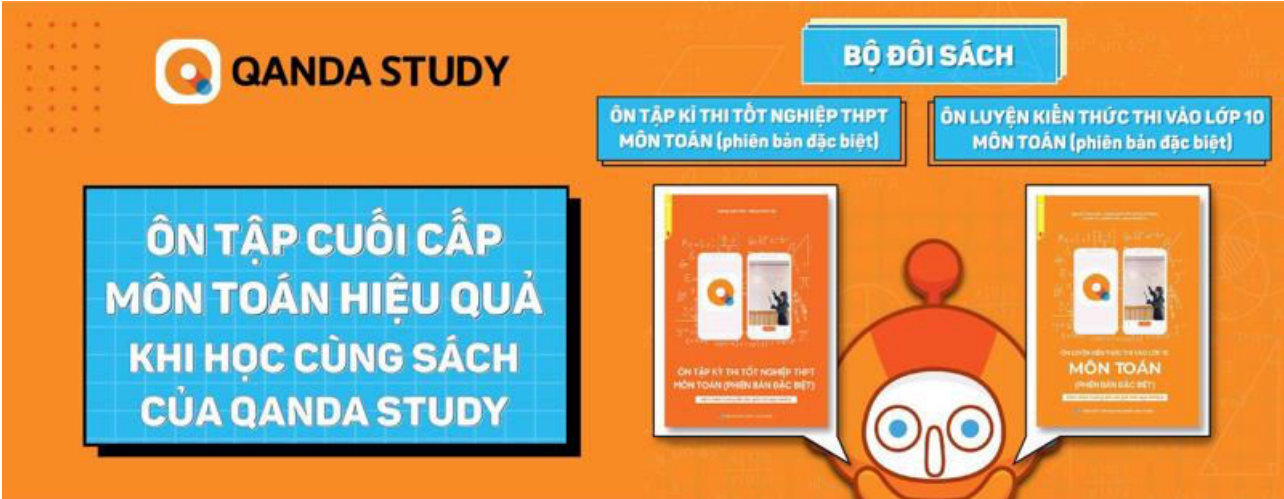
tập trung.

Mathpresso cho biết ứng dụng của công ty hiện có hơn 9,8 triệu người dùng hàng tháng từ hơn 50 quốc gia, tăng gấp 5 lần so với năm 2020. Hơn 80% người dùng của QANDA đến từ các thị trường ngoài Hàn Quốc như Việt Nam, Nhật Bản, Indonesia và Thái Lan.

Ra mắt lần đầu tiên tại Việt Nam vào tháng 11/2019, ứng dụng sở hữu tính năng chính là tìm kiếm trong đó cho phép AI cung cấp lời giải cho mọi bài toán trung bình chỉ trong 5 giây.

Tổ hợp giáo dục QANDA Study được thành lập hồi tháng 2 năm nay và hiện đang hợp tác với các giáo viên để liên kết họ với học sinh cũng như xuất bản các tài liệu học tập chất lượng cao. Các động thái này nhằm duy trì sự hiện diện của QANDA cũng như thúc đẩy một trung tâm giáo dục “all in one” (tất cả trong một) tại Việt Nam.

Nguồn vốn mới sẽ giúp Mathpresso để đẩy mạnh công nghệ trí tuệ nhân tạo và phát triển kinh doanh ở các thị trường như Indonesia và Thái Lan. /.

CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO CHUYÊN SÂU "HỖ TRỢ ĐÀO TẠO PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CHO KHỞI NGHIỆP SÁNG TẠO TRÊN ĐỊA BÀN TP. HÀ NỘI"

Chương trình do BK Holdings thực hiện dựa trên đề án "Hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo trên địa bàn TP. Hà Nội giai đoạn 2019-2025" của UBND TP. Hà Nội, giao cho sở Kế hoạch và Đầu tư Hà Nội chủ trì. Chương trình được tài trợ bởi ngân sách của UBND TP. Hà Nội. Qua 3 năm thực hiện, chương trình đã đào tạo được hàng trăm cố vấn và doanh nhân khởi nghiệp sáng tạo.

"Hỗ trợ đào tạo phát triển nguồn nhân lực cho khởi nghiệp sáng tạo trên địa bàn TP. Hà Nội" là chương trình đào tạo kiến thức chuyên môn sâu và trải nghiệm thực tế với thời lượng thực hành tương tác cao cùng với các chuyên gia và doanh nhân thành đạt trong nước và quốc tế trong lĩnh vực khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số. Chương trình giúp học viên phát triển tư duy, kỹ năng và thực hành kiến thức chuyên sâu và ứng dụng các công cụ khoa học về đổi mới sáng tạo trong kỷ nguyên số 4.0.

GIÁ TRỊ ĐEM LẠI CHO HỌC VIÊN KHI THAM GIA CHƯƠNG TRÌNH:

[Lớp Startups] Các chủ đề chuyên sâu về tư duy và kiến thức về khởi nghiệp sáng tạo trong kỷ nguyên số 4.0:

- Cấu trúc ý tưởng khởi nghiệp một cách phù hợp & có khả năng sinh lời trong Kỷ nguyên số 4.0;
- Văn hóa linh hoạt đổi mới sáng tạo - Phát triển đội ngũ & lãnh đạo trong Kỷ nguyên số 4.0 VUCA;
- Tiếp thị đổi mới sáng tạo & Bán hàng trong Kỷ

nguyên số 4.0;

- Tài chính tinh gọn;
- Lộ trình Tăng trưởng và Trưởng thành trong bối cảnh Toàn cầu hóa.

[Lớp Mentors] Các chủ đề chuyên sâu về tư duy và kỹ năng cố vấn khởi nghiệp sáng tạo:

- Nền tảng tư duy và kỹ năng cố vấn;
- Nền tảng tư duy và kỹ năng về khởi nghiệp đổi mới sáng tạo dành cho Người cố vấn;
- Văn hóa linh hoạt đổi mới sáng tạo - Phát triển đội ngũ & lãnh đạo trong Kỷ nguyên số 4.0 VUCA;
- Marketing đổi mới sáng tạo cho người cố vấn khởi nghiệp;
- Trợ giúp các công ty khởi nghiệp phát triển và mở rộng.

TRẢI NGHIỆM CHƯƠNG TRÌNH THỰC TẾ:

- Tài trợ 100% chuyến đi thực tế tại Đà Nẵng về cố vấn khởi nghiệp, hệ sinh thái và vườn ươm, tham gia mini sharktank;
- Kết nối với vườn ươm và quỹ đầu tư ở TP. Hà Nội, Đà Nẵng, Nhật Bản và Hàn Quốc;
- Kết nối với các startup đã gọi vốn thành công từ các nhà đầu tư trong nước và quốc tế;

TIẾP CẬN HỖ TRỢ TÀI CHÍNH:

- Được chọn vào danh sách 5% các đơn vị được hỗ trợ chi phí chỗ ngồi tại không gian làm việc sáng tạo BKHUP lên tới 5 triệu/1 đơn vị/1 tháng trong vòng 1 năm;

- Được ưu tiên tham gia chương trình ươm tạo đưa sáng chế ra thị trường Lab2market để nhận được đầu tư từ BK FUND, Jarvis Venture, và 5 nhà đầu tư thiên thần: 20.000-50.000 USD;

- Được ưu tiên tham gia các buổi pitching hàng tháng với các nhà đầu tư thiên thần, quỹ đầu tư BKFUND và quỹ đầu tư nước ngoài Jarvis Ventures, Quest Ventures.

ĐỐI TƯỢNG, THỜI GIAN, VÀ ĐỊA ĐIỂM:

- Đối tượng:

+ Các khóa dành cho dành cho startup, SMEs: Doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo và cá nhân, nhóm cá nhân có dự án khởi nghiệp sáng tạo trên địa bàn TP. Hà Nội (có đăng ký kinh doanh, dưới 5 năm hoạt động).

+ Các khóa dành cho mentors: Các huấn luyện viên, cố vấn khởi nghiệp sáng tạo của các cơ sở giáo dục, cơ sở ươm tạo, tổ chức thúc đẩy kinh doanh, quỹ đầu tư, các tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp và kinh doanh trên địa bàn TP. Hà Nội (đã có ít nhất 1 năm kinh nghiệm hỗ trợ startups hay SMEs).

- Thời gian dự kiến: Tháng 8-9/2021

- Địa điểm: Tòa nhà A17, 17 Tạ Quang Bửu, Bách Khoa, Hai Bà Trưng, Hà Nội

- Học phí:

+ Ngân sách Thành phố hỗ trợ: 50%

+ Phần còn lại do các đơn vị tài trợ và học viên đóng góp

- Hotline hỗ trợ: 0961171720

Đăng ký trước ngày 5/8/2021 tại:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeQOyuFCwcVJLpQen4ThRzuw0t-IJiNR6gYLJ7o2vMErOT79A/viewform>

EDTECH - “NGÔI SAO MỚI NỔI” THỜI ĐẠI DỊCH

Vneconomy.vn - Trong khi COVID-19 khiến không ít doanh nghiệp phải “bó gói” chờ thời, nhiều startup trong lĩnh vực công nghệ giáo dục bỗng trở thành những “ngôi sao mới nổi” thu hút sự chú ý của các nhà đầu tư khi người dân có xu hướng chuyển sang học trực tuyến trong thời buổi đại dịch.

Những ngày đầu tháng 3/2020 khi COVID-19 vẫn đang diễn biến rất phức tạp ở Việt Nam, ELSA - startup về công nghệ giáo dục (Edtech) được sáng lập bởi Văn Đình Hồng Vũ, đã làm một việc chưa từng có tiền lệ, đó là “mở toang” hệ thống để mọi người cùng được luyện phát âm tiếng Anh miễn phí trên nền tảng của mình. “Đó là một quyết định không dễ dàng”, bà Vũ từng chia sẻ. Lí do là bởi lúc bấy giờ startup này vẫn có rất ít nhân sự. Mở hệ thống đồng nghĩa với việc cả đội ngũ phải hoạt động gần như 24/7 để duy trì hoạt động...

Những thương vụ gọi vốn nhiều triệu USD

Sáng kiến trên hóa ra lại mang lại nhiều “quả ngọt” xứng đáng. Cùng với lượng truy cập và cài đặt

tăng đột biến sau đó, hồi tháng 2 năm nay, nền tảng lên tới hàng chục triệu người sử dụng này cũng chính thức gọi vốn thành công vòng Series B. Con số đầu tư 15 triệu USD được cho là sẽ giúp Edtech này tiếp tục chinh phục các thị trường mới.

Việt Nam là điểm đầu tư hấp dẫn nhất trong khu vực, và thời gian tới, các nhà đầu tư sẽ tập trung vào ba lĩnh vực chính là giáo dục, chăm sóc sức khỏe và dịch vụ tài chính.

Không chỉ ELSA, nửa đầu năm 2021 cũng chứng kiến những cột mốc đáng nhớ của các startup khác trong mảng giáo dục trong hành trình gọi vốn. Hồi tháng 6, Tập đoàn giáo dục EQuest bất ngờ tiết lộ nhận được khoản đầu tư từ một trong những công ty

đầu tư lớn nhất thế giới KKR. Khoản đầu tư được cho là lên tới 100 triệu USD được kỳ vọng sẽ giúp EQuest mở rộng hoạt động và tiếp tục sứ mệnh mang đến cho học sinh, sinh viên Việt Nam cơ hội tiếp cận giáo dục chất lượng đẳng cấp thế giới với chi phí phù hợp.

Lĩnh vực Edtech đang ngày càng phát triển. Vì sự an toàn, người dân có xu hướng chuyển sang học trực tuyến trong C-19. Báo cáo của Do Ventures, một quỹ đầu tư mạo hiểm tập trung vào lĩnh vực công nghệ tại Việt Nam và Đông Nam Á, cho rằng Việt Nam là điểm đầu tư hấp dẫn nhất trong khu vực, và thời gian tới, các nhà đầu tư sẽ tập trung vào ba lĩnh vực chính là giáo dục, chăm sóc sức khỏe và dịch vụ tài chính.

Chia sẻ với Tạp chí Kinh tế Việt Nam/VnEconomy, bà Lê Hoàng Uyên Vy - Giám đốc điều hành của Do Ventures, cho biết trong EdTech có bốn mảng lớn là content (bài học ghi hình trước dưới dạng video hoặc ngân hàng đề thi), live-class (lớp học trực tuyến với giáo viên, có thể theo hình thức một-một hoặc theo nhóm), OMO (mô hình online kết hợp offline), B2B (giải pháp quản lý quy trình cho các trường học hoặc cơ sở giáo dục). Giai đoạn đầu thị trường EdTech Việt Nam xuất phát từ content và bắt đầu có sự dịch chuyển sang mảng live-class.

Hấp dẫn nhưng không "dễ ăn"

Dù tiềm năng là vậy, song Edtech không phải là "mảnh đất" dễ khai phá và mang lại thành công cho số đông. Hầu hết các startup và mô hình kinh doanh làm về giáo dục cần phải có đam mê và sự bền bỉ lớn bởi xét hiệu quả kinh tế thì không sánh được với những mảng khác về tiêu dùng, ăn uống, hay giải trí.

Theo bà Uyên Vy, dưới tác động của COVID-19, học trực tuyến đã trở nên thiết yếu và đây là thời điểm thuận lợi để các startup trong lĩnh vực Edtech tạo ra đột phá. Cụ thể, các startup có thể tận dụng công nghệ để nâng cao trải nghiệm cho cả học sinh và nhà trường. Ví dụ như áp dụng công nghệ AI,

Machine Learning sẽ giúp định hướng, đề xuất chương trình học phù hợp theo năng lực và mục tiêu cụ thể của từng học sinh. Hoặc các giải pháp về quản lý trường học sẽ giúp giáo viên và nhà trường quản lý quy trình dạy học hiệu quả hơn và thúc đẩy việc số hoá trong giáo dục.

Với câu chuyện của ELSA, CEO Văn Đình Hồng Vũ cho biết khi mới khởi nghiệp chị đã phải tự xác định sẽ không thể chỉ tạo ra một sản phẩm tốt hơn những cái hiện có. "Điều chúng tôi có thể và phải làm là tạo ra một sản phẩm sáng tạo thật sự, khác với những cách thông thường, trong thời gian ngắn hơn là khoảng 3 năm", CEO ELSA nói.

Thêm nữa, làm sao để kêu gọi được những chuyên gia công nghệ hàng đầu thế giới về làm với mình, bởi nhân tài trong lĩnh vực trí tuệ nhân tạo và nhận diện giọng nói cũng như "lá mùa thu", rất khan hiếm cũng là một bài toán khó. Dù nhiều khó khăn cộng với biết bao nhiêu lần phải thay đổi, chỉnh sửa, nhà sáng lập Edtech startup này vẫn chưa bao giờ muốn bỏ cuộc.

"Vì bản thân Vũ, cũng như các cộng sự vẫn luôn biết rằng sản phẩm của mình rồi sẽ được đón nhận rộng rãi, khi nó có thể giúp người học tiếng Anh giải quyết được khó khăn muôn thuở, là học phát âm", CEO ELSA chia sẻ./

HỆ SINH THÁI KHỞI NGHIỆP INDONESIA: XU HƯỚNG VÀ SỰ PHÁT TRIỂN THỜI KỲ COVID-19

Trong những năm gần đây, các công ty khởi nghiệp có trụ sở tại Indonesia như Gojek và Tokopedia đã đưa quần đảo này lên bản đồ khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo.

Là đất nước có dân số đông (270,6 triệu người) và nền kinh tế lớn nhất khu vực, không có gì ngạc nhiên khi Indonesia hiện đang là quốc gia thu hút các doanh nghiệp với những giải pháp cho các vấn đề địa phương, như dân số phần lớn không sử dụng tài khoản ngân hàng, cơ sở hạ tầng internet kém phát triển và nhiều vấn đề khác nữa.

Chính phủ cũng đã ủng hộ và khuyến khích các công ty khởi nghiệp, đặc biệt là những công ty liên quan đến công nghệ, giúp thúc đẩy sự tiến bộ của nền kinh tế kỹ thuật số ở Indonesia. Một dấu hiệu khác cho thấy bối cảnh khởi nghiệp đầy hứa hẹn của

Indonesia: Indonesia đã huy động được một trong những nguồn vốn đầu tư mạo hiểm cao nhất khu vực trong quý đầu tiên của năm 2020, chỉ đứng sau Singapore.

Warung - Sự thay đổi cho tương lai

Khi COVID-19 lần đầu tiên bùng nổ ở Indonesia, Agung Bezharie Hadinegor, đồng sáng lập và Giám đốc điều hành của công ty khởi nghiệp Warung Pintar, đã nhận thấy sự thay đổi lớn trong văn hóa hướng tới cộng đồng của quốc gia.

Trên khắp Indonesia, mọi người thường bắt gặp *teh botol* (một loại trà đá đóng chai) và *nasi goreng*

(cơm rang) tại khu phố Warung, hoặc các ki-ốt đã năng bán mọi thứ từ cà phê, những gói dầu gội và thuốc lá, đến thẻ SIM điện thoại trả trước và những cây đàn guitar giá rẻ.

Đối với giới trẻ, khu phố Warung là nơi nhiều người tụ tập để chơi bài và chơi điện tử trên điện thoại di động. Những tài xế taxi và nhân viên văn phòng đến đây nghỉ ngơi và uống một ly nước lạnh hoặc hút thuốc lá.

Tất cả đã thay đổi chỉ trong vài tháng khi COVID-19 đã buộc mọi người phải ở nhà. Warung Pintar đã chuyển đổi và số hóa tất cả bằng cách cung cấp cho những chủ sở hữu ki-ốt quyền truy cập vào công nghệ bao gồm máy POS kỹ thuật số, Wi-Fi miễn phí, màn hình LCD để hiển thị, bộ sạc dự phòng và hơn thế nữa, đó là họ ngừng mô hình kinh doanh như thường lệ.

Tuy nhiên, đó cũng chỉ là khởi đầu cho một chương mới về đổi mới sáng tạo tại Warung Pintar và các công ty khởi nghiệp thông minh khác liên quan đến việc khai thác văn hóa xã hội của Indonesia tại Warung để tiến hành thương mại điện tử.

Thay đổi hình thức bán hàng

Ra mắt vào tháng 1 năm 2018, Warung Pintar đặt

mục tiêu trao quyền cho những người bán hàng rong ở Indonesia. Có ít nhất 32.000 ki-ốt Warung ở Jakarta và Banyuwangi được nâng cấp, và giúp họ tăng thu nhập lên 40%.

Ông Agung cho biết, do ảnh hưởng của dịch COVID-19 nên những khách hàng thường xuyên lui tới các ki-ốt Warung ít hẳn, do đó, các chủ ki-ốt chuyển sang giao hàng tại nhà với những nhu cầu cơ bản khi khách hàng đặt qua tin nhắn. Và khi đó, mọi người trong cộng đồng, ngay cả những người trước đây ít sử dụng công nghệ, bắt đầu tham gia vào các nhóm WhatsApp và Facebook để đặt các mặt hàng cơ bản và tiếp tục giao lưu với các nhóm cũ của họ tại các ki-ốt Warung.

“Trong vài tháng qua, chúng tôi đã cố gắng cải thiện hoạt động kinh doanh cho những người bán hàng ở ki-ốt, chẳng hạn như giới thiệu thương mại điện tử cho họ và giúp họ tổ chức giao hàng tại nhà nhiều hơn và quản lý đơn đặt hàng từ tin nhắn. Chúng tôi cũng đang giúp họ quản lý hàng tồn kho tốt hơn”. “Chúng tôi đã thấy các nhóm truyền thông xã hội và các nhóm tin nhắn tăng lên trong vài tháng qua. Chúng tôi đang làm tốt trên đà đó”, Agung cho biết.

Thay đổi tư duy

Quan trọng hơn, đại dịch đã khiến người dân Indonesia thay đổi tư duy của họ về sử dụng công nghệ, thuyết phục được cả nhà cung cấp và người tiêu dùng về tầm quan trọng của truyền thông xã hội và thương mại điện tử đối với phát triển kinh tế trong bối cảnh COVID-19.

“Cho đến nay, đa số người dân rất cởi mở trong việc khám phá hoặc thử nghiệm những điều mới. Trong giai đoạn này, mọi người đều nhận thấy rằng bằng mọi cách họ phải thay đổi hoặc tiếp tục học hỏi để làm điều gì đó mới”, Agung cho biết.

Hendra Kwik, đồng sáng lập kiêm Giám đốc điều hành của Payfazz, một nền tảng fintech ở Indonesia về các đại lý ngân hàng chuyên phân phối các giải

pháp ngân hàng di động cho những người chưa từng sử dụng dịch vụ ngân hàng, cho biết ông cũng đã quan sát thấy các xu hướng tương tự.

Bất chấp sự sụt giảm giao dịch do sức mua của người tiêu dùng ít hơn, các đại lý hiện đang suy nghĩ về các cách kiếm tiền mới. Hendra cho biết: “Chúng tôi đã thấy họ khám phá những thứ mới và họ yêu cầu chúng tôi cung cấp các dịch vụ này trên các ứng dụng của chúng tôi”.

Hendra đã chỉ ra rằng, trên thực tế, nhiều đại lý Payfazz là chủ sở hữu các ki-ốt Warung. “Chúng tôi đã xây dựng các dịch vụ Payfazz cho ki-ốt Warung vì đó là nơi mà tất cả những người không sử dụng ngân hàng dành thời gian cho nó. Việc xây dựng các dịch vụ ngân hàng tại vị trí này là rất thông minh vì bạn nhắm mục tiêu đến chính những người mà bạn muốn giúp đỡ. Đó là một kênh phân phối rất hiệu quả khi phục vụ những người không sử dụng ngân hàng”.

Giờ đây, các đại lý của Payfazz ngày càng chấp nhận việc sử dụng công nghệ và đưa mọi thứ lên trên mạng trực tuyến. Theo Hendra, mặc dù Payfazz có thể giúp tăng thu nhập ít nhất từ 22% đến 25%, nhưng khách hàng vẫn do dự trong việc khám phá

các cách thức sử dụng dịch vụ ngân hàng mới trước đại dịch. “Tuy nhiên, trong tình hình mới hiện nay, mọi người đều cần kiếm thêm thu nhập, họ cởi mở hơn để thử những điều mới. Giờ đây, chúng tôi thấy các ứng dụng của mình đang phát triển nhanh hơn bao giờ hết”, Hendra cho biết.

Tiềm năng phát triển đầy hứa hẹn trong giai đoạn bình thường mới

Môi trường và tư duy mới này có thể tạo động lực cần thiết cho Indonesia chuyển đổi hoàn toàn sang thương mại điện tử và xây dựng một thị trường kỹ thuật số chính thức.

Mặc dù thương mại điện tử trong nước đang phát triển nhanh chóng, nhưng khả năng thâm nhập thị trường vẫn còn thấp, đặc biệt là đối với lĩnh vực thanh toán. Theo Achmad Zaky, nhà sáng lập trang thương mại điện tử Indonesia Bukalapak, 95% người dân Indonesia vẫn thực hiện các giao dịch ngoại tuyến hàng ngày thông qua các ki-ốt Warung.

“Tuy nhiên giờ đây, mọi người buộc phải đặt hàng tại nhà, thương mại điện tử ngày càng được áp dụng nhiều hơn và điều đó tạo ra nhu cầu mạnh mẽ hơn. Đó là một bước ngoặt mới trong sự phát triển của

các công ty. Và đó cũng là điều đã xảy ra với các đại lý của chúng tôi”, Hendra cho biết.

Để chắc chắn, các đại lý của Payfazz hiện đang yêu cầu trợ giúp để quảng bá sản phẩm và dịch vụ của họ trực tuyến. Các dịch vụ bao gồm chuyển tiền mặt di động và dịch vụ thanh toán - hiện vẫn còn thiếu trong lĩnh vực thương mại điện tử của Indonesia.

Những người dân không thể ghé qua các ki-ốt Warung thì giờ có thể ở nhà với chiếc điện thoại, Payfazz đang cố gắng giúp các đại lý quảng bá dịch vụ và tiếp cận các khách hàng trên điện thoại thông minh thông qua các kênh mạng xã hội như Facebook hoặc bằng cách nhắn tin trực tiếp cho khách hàng.

Payfazz hiện cũng cho phép các đại lý của mình mở rộng dịch vụ cho khách hàng trên nền tảng IOU kỹ thuật số và điều đó đang giúp hệ thống thanh toán và văn hóa giao dịch trực tuyến trong nước được phát triển. “Khách hàng cho biết, khi giãn cách xã hội được dỡ bỏ, họ muốn trả tiền cho các dịch vụ. Vì vậy, chúng tôi đã cho phép các đại lý cung cấp các dịch vụ và sản phẩm tài chính trước và sau đó ghi lại những người chưa thanh toán để họ có thể thu sau”,

Hendra chia sẻ.

Theo Achmad của Bukalapak, đại dịch không chỉ xóa bỏ tình trạng hoạt động kém hiệu quả đã từng kìm hãm các công ty trong quá khứ, mà còn đánh dấu một kỷ nguyên mới, nơi các công ty khởi nghiệp với những giải pháp thương mại điện tử mới cho các vấn đề hiện tại có thể phát triển mạnh mẽ.

Ông cho biết rằng tình huống này là “một loại phương tiện cho 95% dân số. Họ có thể sử dụng các nền tảng như Bukalapak để tương tác trước khi sử dụng thương mại điện tử thực. Đó là điều mà ngay bây giờ chúng tôi đang thúc đẩy sáng kiến đó. Indonesia có tỷ lệ doanh nghiệp nhỏ và siêu nhỏ lớn nhất và tỷ lệ tiếp cận thương mại điện tử thấp nhất trên thế giới. Bukalapak đã có 5 triệu khách hàng tiềm năng. Ý tưởng là cách chúng tôi có thể mở ra thị trường thương mại điện tử cho hàng triệu khách hàng trong nước”.

Đối với các công ty khởi nghiệp thương mại điện tử và chủ sở hữu các ki-ốt Warung của Indonesia, sự bùng phát của đại dịch toàn cầu có thể đã kích hoạt một kỷ nguyên tăng trưởng mới./.

Minh Phụng (Theo Nextbn.ggvc.com)

HOẠT ĐỘNG KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO TẠI CÁC TỈNH VÀ THÀNH PHỐ CỦA VIỆT NAM NĂM 2020

Mặc dù chịu ảnh hưởng của dịch bệnh COVID-19 nhưng hoạt động khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tại các tỉnh và thành phố của nước ta trong năm 2020 vẫn diễn ra vô cùng sôi nổi và có những tín hiệu tăng trưởng khả quan. Môi trường pháp lý cho khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cơ bản đã hình thành, tạo điều kiện cho các yếu tố của thị trường công nghệ phát triển: 59/63 tỉnh/thành phố đã ban hành kế hoạch hỗ trợ khởi nghiệp, phân công các đơn vị chuyên môn trực thuộc triển khai.

Cùng với Chương trình Hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo (ĐMST), một số tỉnh đã ban hành cả Đề án Hỗ trợ học sinh, sinh viên/thanh niên khởi nghiệp và Đề án Hỗ trợ phụ nữ khởi nghiệp như An Giang, Gia Lai, Kiên Giang, Kon Tum, Ninh Thuận, Phú Thọ, Thanh Hóa, Hòa Bình và Bắc Ninh. 22 tỉnh/thành phố đã ban hành quy định nội dung và mức chi hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST như An Giang, Bà Rịa - Vũng Tàu, Bắc Kạn, Bình Định, Cà Mau, Đà Nẵng, Đồng Nai, Đồng Tháp, ... 4 tỉnh đã triển khai các cuộc thi, tuyên truyền, dự án khởi nghiệp hoặc lồng ghép

nội dung hỗ trợ khởi nghiệp ĐMST trong các văn bản hỗ trợ tài chính trong hoạt động khoa học và công nghệ (KH&CN) hay đề án hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa và đang trình ban hành kế hoạch hỗ trợ khởi nghiệp ĐMST gồm: Bạc Liêu, Nam Định, Bắc Giang và Tây Ninh. Có 23 tỉnh/thành phố xây dựng và vận hành cổng thông tin khởi nghiệp sáng tạo (KNST) của địa phương.

Cùng với đó, các địa phương tiếp tục hoàn thiện cơ chế, chính sách thông qua việc ban hành nhiều văn bản liên quan đến KH&CN, đặc biệt là chính

sách về cải thiện môi trường kinh doanh, hỗ trợ doanh nghiệp đổi mới công nghệ, thúc đẩy ứng dụng chuyển giao tiến bộ KH&CN vào sản xuất và đời sống; hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST; thúc đẩy phát triển sở hữu trí tuệ; chính sách thu hút nguồn nhân lực chất lượng cao;...

Các tỉnh/thành phố đã đưa ra và triển khai nhiều chương trình, kế hoạch và quyết định để hỗ trợ phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST như:

- *Hà Nội*: phê duyệt “Đề án hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo trên địa bàn thành phố Hà Nội giai đoạn 2019-2025” với mục tiêu phấn đấu đến năm 2025 sẽ hỗ trợ phát triển 500 dự án khởi nghiệp sáng tạo và 150 doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo thương mại hóa được sản phẩm; phê duyệt “Quy trình nội bộ giải quyết thủ tục hành chính lĩnh vực thành lập và hoạt động của quỹ đầu tư khởi nghiệp sáng tạo, hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa thuộc thẩm quyền giải quyết của Sở Kế hoạch và Đầu tư thành phố Hà Nội”; xây dựng Cổng thông tin Hệ sinh thái khởi nghiệp StartupCity.vn với sự tham gia của hơn 800 startup; triển khai một số hoạt động hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo như: Chương trình đào tạo kiến thức khởi nghiệp

sáng tạo cho startups và huấn luyện viên, cố vấn khởi nghiệp sáng tạo trên địa bàn thành phố; hỗ trợ thực hiện các hoạt động truyền thông về khởi nghiệp sáng tạo và xây dựng văn hóa khởi nghiệp; thực hiện các chương trình đào tạo phát triển nguồn nhân lực cho khởi nghiệp sáng tạo; phát triển cơ sở hạ tầng, kỹ thuật, mặt bằng cho hoạt động khởi nghiệp sáng tạo; tổ chức các sự kiện kết nối mạng lưới, kết nối hệ sinh thái, thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp sáng tạo; hỗ trợ ứng dụng khoa học công nghệ, chuyển giao công nghệ và sản xuất thử nghiệm, thương mại hóa sản phẩm. Hà Nội hiện có khoảng hơn 26 tổ chức là các vườn ươm doanh nghiệp, tổ chức thúc đẩy kinh doanh, không gian làm việc chung với các hoạt động hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo và ươm tạo doanh nghiệp bài bản như: Vườn ươm doanh nghiệp CNTT đổi mới sáng tạo thuộc Sở Thông tin và Truyền thông; Công ty TNHH BK-Holdings của Trường ĐH Bách Khoa Hà Nội; Vườn ươm tư nhân Wecreat Vietnam; Việt Nam Silicon Valley, Up-Co...

- *TP. Hồ Chí Minh*: ban hành Đề án Hỗ trợ phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST TP. Hồ Chí Minh giai đoạn 2021-2025 với mục tiêu nâng cao năng lực

ĐMST cho 3.000 doanh nghiệp và phát triển 1.000 dự án khởi nghiệp đến năm 2025; ra mắt Trung tâm ươm tạo chuyên về trí tuệ nhân tạo (AI Innovation Hub); mở rộng không gian hỗ trợ khởi nghiệp ĐMST từ 1.500m² lên 6.500m² tại 273 Điện Biên Phủ Quận 3 và 79 Trương Định Quận 1; ký hợp đồng phối hợp tổ chức thực hiện 12 hoạt động hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST; xây dựng Bộ giáo trình đào tạo khởi nghiệp ĐMST theo chuẩn quốc tế do trường Đại học Bách Khoa chủ trì; xúc tiến hình thành Viện Công nghệ tiên tiến và ĐMST thành phố, đây sẽ là đầu mối cho các hoạt động về ĐMST, kết nối các đơn vị trong hệ sinh thái; tổ chức các sự kiện về khởi nghiệp ĐMST như Tuần lễ Đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp TP. Hồ Chí Minh 2020 (WHISE 2020), Ngày hội Khởi nghiệp Vùng (Techfest Vùng 2020), Chương trình hỗ trợ dự án khởi nghiệp ĐMST Speedup 2020; Giải thưởng Khởi nghiệp và ĐMST Thành phố (I-Star 2020); ...

- *Đà Nẵng*: triển khai thực hiện Chuyên đề "Phát triển công nghiệp công nghệ cao, xây dựng Đà Nẵng thành trung tâm khởi nghiệp, ĐMST tầm quốc gia, là

khô thị sáng tạo - khoa học - công nghệ đạt đẳng cấp quốc tế, có sức cạnh tranh cao"; phê duyệt "Đề án Xây dựng Đà Nẵng thành trung tâm khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo quốc gia tại khu vực miền Trung - Tây Nguyên" với mục tiêu đến năm 2030, xây dựng Đà Nẵng trở thành một trung tâm về khởi nghiệp ĐMST quốc gia khu vực miền Trung - Tây Nguyên mang tầm cỡ khu vực Đông Nam Á, đến năm 2045, xây dựng Đà Nẵng trở thành một trung tâm công nghệ và ĐMST hàng đầu châu Á; kiến nghị Thủ tướng Chính phủ áp dụng cơ chế, chính sách tại Nghị định số 94/2020/NĐ-CP ngày 21/8/2020 và thí điểm các cơ chế, chính sách (sandbox) nhằm xây dựng Đà Nẵng trở thành trung tâm khởi nghiệp ĐMST quốc gia tại khu vực miền Trung - Tây Nguyên; quy định nội dung và mức chi từ ngân sách nhà nước để thực hiện hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST trên địa bàn thành phố Đà Nẵng đến năm 2025; xây dựng Cổng thông tin Khởi nghiệp ĐMST TP. Đà Nẵng (giai đoạn 1); triển khai Chương trình tăng tốc khởi nghiệp du lịch - dịch vụ VST 2020 dành cho các doanh nghiệp khởi nghiệp ngành du

lich - dịch vụ trên cả nước; tổ chức Triển lãm khởi nghiệp ĐMST TP. Đà Nẵng (SURF 2020) trực tuyến do COVID-19; ... Đến nay, Đà Nẵng đã xây dựng và hình thành hệ sinh thái khởi nghiệp trên địa bàn thành phố với 6 vườn ươm (trong đó có 2 vườn ươm của Nhà nước), 2 không gian sáng tạo, 10 không gian làm việc chung, 10 câu lạc bộ khởi nghiệp và trung tâm khởi nghiệp ở các trường đại học, cao đẳng và 2 quỹ đầu tư khởi nghiệp. Các tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp trên địa bàn thành phố đã ươm tạo 137 dự án khởi nghiệp ĐMST (trong đó, Đà Nẵng có 69 dự án, 68 dự án của các địa phương khác) tập trung ở các lĩnh vực như: du lịch, nông nghiệp, chăm sóc sức khỏe, giáo dục, thực phẩm, công nghệ thông tin, giao thông vận tải, môi trường...

- *Hải Phòng*: phê duyệt Kế hoạch Phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST TP. Hải Phòng giai đoạn 2021-2025 với mục tiêu nâng cấp, mở rộng Trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo của thành phố trên cơ sở hạ tầng sẵn có, tiến tới có thể xây dựng khu hỗ trợ dịch vụ khởi nghiệp tập trung của thành phố với đầy đủ các khu chức năng: Tòa nhà trung tâm bố trí không gian làm việc chung, không gian làm việc riêng, phòng họp, phòng hội thảo, khu tổ chức sự kiện, tiến tới phát triển trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp ĐMST cấp vùng duyên hải Bắc Bộ; khu không gian sáng tạo, phòng thí nghiệm chế tạo; khu ươm tạo dự án khởi nghiệp nông nghiệp công nghệ cao; khu ươm tạo dự án công nghệ 4.0; khu ươm tạo dự án công nghệ chế biến thực phẩm và các công trình phụ trợ. Bên cạnh đó, Hải phòng cũng đã xây dựng cổng thông tin khởi nghiệp đổi mới sáng tạo của thành phố, tổ chức nhiều hội thảo, tọa đàm, các cuộc thi liên quan đến khởi nghiệp ĐMST; tổ chức Techfest Hải Phòng và tham gia Techfest quốc gia, ngày hội khởi nghiệp vùng; phát triển cơ sở hạ tầng cho hoạt động khởi nghiệp thành phố; đào tạo, tư vấn khởi nghiệp đổi mới sáng tạo; xây dựng cơ chế chính sách hỗ trợ khởi nghiệp và xây dựng, kết nối

và phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp....

- *Bình Định*: phê duyệt Đề án “Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tỉnh Bình Định, giai đoạn 2019-2025”; ban hành Quyết định quy định một số nội dung chi và mức chi từ ngân sách nhà nước để thực hiện Đề án “Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST quốc gia đến năm 2025” trên địa bàn tỉnh Bình Định; xây dựng Khu không gian chung hoạt động khởi nghiệp (Bihub) với diện tích rộng hơn 200m², được trang bị hiện đại, không gian làm việc đầy sáng tạo; trình Ban Bí thư Đề án “Phát triển Khu Đô thị khoa học Quy Hòa đến năm 2025, tầm nhìn đến năm 2035”, trong đó hạt nhân là phát triển ngành công nghiệp công nghệ thông tin. Đây là tiền đề để tỉnh triển khai có hiệu quả hoạt động hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trong thời gian tới, ...

- *Thừa Thiên Huế*: phê duyệt đề án Phát triển doanh nghiệp tỉnh Thừa Thiên Huế đến năm 2020; phê duyệt Đề án Cố đô khởi nghiệp giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030; tổ chức các sự kiện truyền thông cho khởi nghiệp như Cuộc thi “Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo” tỉnh Thừa Thiên Huế, Diễn đàn “Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo”; v.v..

- *Quảng Ninh*: thành lập 23 Câu lạc bộ khởi nghiệp, 13 Câu lạc bộ Đầu tư - Khởi nghiệp thuộc Đoàn thanh niên các địa phương với trên 400 thành viên, 7 Câu lạc bộ Nữ doanh nhân khởi nghiệp, 3

Trường Đại học trên địa bàn đều thành lập Câu lạc bộ khởi nghiệp; tổ chức 7 cuộc thi sáng tạo khoa học kỹ thuật, 4 cuộc thi sáng tạo thanh thiếu niên. Tỉnh đã tổ chức cuộc thi Sáng tạo thanh thiếu niên nhi đồng tỉnh Quảng Ninh lần thứ IV; tổ chức các cuộc gặp gỡ, đối thoại doanh nghiệp, doanh nhân thông qua sự kiện “Cà phê Doanh nhân với cuộc cách mạng công nghiệp 4.0”, “Cà phê công nghệ - Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo”. Tỉnh Đoàn phối hợp với Sở Kế hoạch và Đầu tư, Sở Khoa học và Công nghệ tổ chức vòng chung kết cuộc thi “Ý tưởng sáng tạo khởi nghiệp” tỉnh Quảng Ninh lần thứ II với hơn 30 ý tưởng của các tác giả, nhóm tác giả tham gia dự thi, có 7 ý tưởng tham dự vòng chung kết; ...

Có thể nói, sau 5 năm triển khai Đề án “Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST quốc gia đến năm 2025”, hoạt động khởi nghiệp đã diễn ra vô cùng sôi động trên phạm vi cả nước, môi trường khởi nghiệp tại các địa phương bắt đầu phát triển, nhiều hoạt động hỗ trợ các chủ thể trong hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST đã được tổ chức.

Tuy nhiên chưa có sự đồng đều giữa các tỉnh,

thành phố mà tập trung chủ yếu ở các thành phố lớn như Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh, Đà Nẵng, Hải Phòng, Quảng Ninh, Thái Nguyên, Nghệ An, ... còn lại các địa phương thuộc các tỉnh/thành vùng Tây Bắc, Tây Nam Bộ, Tây Nguyên,... dừng lại ở mức độ tuyên truyền, tổ chức các hội thi sáng tạo khoa học kỹ thuật. Các hoạt động kết nối các thành phần trong hệ sinh thái khởi nghiệp giữa tỉnh, thành phố trong khu vực, cũng như giữa các vùng lân cận còn hạn chế./.

Nguyễn Lê Hằng (tổng hợp)

ĐẦU TƯ VC PHÁT TRIỂN MẠNH TRÊN KHẮP CHÂU MỸ

Đầu tư vốn mạo hiểm (VC) toàn cầu đã đạt mức tăng kỷ lục trong Quý 1 năm 2021 do các nhà đầu tư ở hầu hết các khu vực trên thế giới tiếp tục tập trung vào các giao dịch giai đoạn cuối.

Giao dịch lớn hơn, nhiều công ty kỳ lân ra đời hơn

Quy mô trung bình của các giao dịch VC đã tăng lên trong những năm gần đây, góp phần làm tăng số lượng các công ty kỳ lân trên khắp châu Âu. Trong quý 1 năm 2021, đã có 19 công ty kỳ lân ra đời tại châu Âu. Trong khi Vương quốc Anh (ví dụ: PPRO, Blockchain.com, Starling Bank), Đức (ví dụ: Mambo, Personio, AtaiLife Services) và Israel (ví dụ: Melio, Earnix, Aqua Security) là nơi ra đời của các công ty kỳ lân, các quốc gia khác cũng là nơi một số công ty con kỳ lân mới ra đời, bao gồm Thụy Sĩ (Nextthink), Pháp (VestiaireCollective), Thụy Điển (Epidemic Sound), Áo (BitPanda) và Thổ Nhĩ Kỳ (Getir).

Dịch vụ giao hàng vẫn là lĩnh vực hot

Lĩnh vực giao hàng thực phẩm và hàng tạp hóa ở châu Âu đã xuất hiện một số thương vụ lớn trong quý 1 năm 2021, gồm Wolt huy động được 535 triệu USD, Getir huy động 300 triệu USD, Gorillas huy động được 290 triệu USD và vòng gọi vốn tiền IPO trị giá 180 triệu USD của Deliveroo. Tuy nhiên, đợt IPO được mong đợi nhất của Deliveroo vào ngày cuối cùng của quý, lại diễn ra rất khó khăn; giá cổ phiếu của công ty này đã giảm 26% trong lần đầu ra mắt, điều này có thể có tác động cộng hưởng đến ngành công nghiệp đang hướng tới quý 2 năm 2021. Có khả năng các nhà đầu tư VC sẽ xem xét kỹ hơn tính bền vững và lợi nhuận của các mô hình giao

hàng thực phẩm và tạp hóa trong tương lai.

Fintech thu hút đầu tư VC lớn ở châu Âu

Mối quan tâm đến fintech tiếp tục tăng nhanh trong quý 1 năm 2021, đi đôi với việc định giá các công ty fintech. Ngoài việc huy động vốn của Klarna, ba công ty fintech có trụ sở tại Vương quốc Anh đã thực hiện các vòng gọi vốn lớn, gồm LendInvest (381 triệu USD), Checkout.com (450 triệu USD) và Rapyd (300 triệu USD). Với mức định giá 15 tỷ USD, Checkout.com đã trở thành công ty fintech có giá trị nhất ở châu Âu vào tháng một trước khi Klarna gọi vốn và đạt mức định giá 31 tỷ USD. Sự quan tâm đến lĩnh vực B2B cũng rất cao khi các công ty lớn tìm cách tận dụng fintech không chỉ để số hóa sản phẩm và nâng cao trải nghiệm khách hàng mà còn để cải thiện hoạt động chung của họ.

Hoạt động thoái vốn bùng nổ ở Châu Âu

Hoạt động thoái vốn ở Châu Âu đã tăng tốc trong quý 1 năm 2021 với 196 thương vụ thoái vốn, chiếm 17 tỷ USD giá trị thoái vốn. Việc này phản ánh sự gia tăng đáng kể về cả hoạt động thoái vốn và giá trị vì cả năm 2020 có 629 vụ thoái vốn, với tổng giá trị thoái vốn chỉ đạt 25 tỷ USD.

Đầu tư VC ở Anh duy trì được cường độ

Đầu tư của VC ở Anh vẫn mạnh mẽ trong quý 1 năm 2021, một phần do các nhà đầu tư đang tìm

cách triển khai một lượng đáng kể vốn. Chính phủ Vương quốc Anh tiếp tục tập trung vào việc nâng cao khả năng cạnh tranh hậu Brexit, với một số đánh giá được công bố trong quý 1 năm 2021. Báo cáo Hill Review đã đưa ra những khuyến nghị về các thay đổi để thu hút đầu tư vào các doanh nghiệp có trụ sở tại Vương quốc Anh và khuyến khích niêm yết trên sàn LSE, bao gồm cả việc sửa đổi các thông lệ niêm yết để cho phép cổ phiếu loại kép. Trong khi đó, Bản Đánh giá Khalifa đề xuất những thay đổi để cải thiện lĩnh vực fintech của Vương quốc Anh.

Đức đạt kỷ lục đầu tư VC ở quý 1 năm 2021

Đầu tư VC tại Đức đã tăng ở mức cao mới trong quý 1 năm 2021 do các nhà đầu tư vẫn tập trung vào các giao dịch giai đoạn cuối và các khoản đầu tư tiếp theo. Mối quan tâm đến các đợt IPO cũng tăng lên, với một số công ty trưởng thành đang xem xét các giao dịch IPO và SPAC. Trong quý 1 năm 2021, nền tảng giao dịch xe hơi Auto1 đã tổ chức đợt IPO rất thành công, với giá cổ phiếu tăng 45% khi mở cửa. Trong quý, Apple cũng đã công bố các kế hoạch thành lập một phòng thí nghiệm chip ở Munich - khoản đầu tư dự kiến sẽ củng cố hệ sinh thái đổi mới của thành phố. Chính phủ Đức cũng nhanh chóng khởi động một quỹ tương lai trị giá 10 tỷ USD - một quỹ mới để giúp các công ty khởi nghiệp mở rộng quy mô.

Khu vực Bắc Âu tiếp tục tăng trưởng

Thị trường VC ở khu vực Bắc Âu tiếp tục thể hiện sức mạnh đáng kinh ngạc trong quý 1 năm 2021 khi các công ty khởi nghiệp giai đoạn sau tiếp tục phát triển và thu hút các vòng tài trợ lớn hơn. Ngoài khoản huy động được 1 tỷ USD của Klarna và số tiền huy động 530 triệu USD của Wolt, nền tảng âm thanh có trụ sở tại Thụy Điển Epidemic Sound cũng đã huy động được 450 triệu USD trong quý 1 năm 2021. Đầu tư của doanh nghiệp lớn ở Bắc Âu tăng đáng kể, đạt 2,4 tỷ USD trong quý 1 năm 21, so với 3,3 tỷ USD trong cả năm 2020. Trong quý, trang

web đánh giá người tiêu dùng Trustpilot có trụ sở tại Đan Mạch cũng đã huy động được 655 triệu USD trong đợt IPO thành công trên sàn LSE. Các công ty giai đoạn sau khác trong khu vực cũng đã bắt đầu tính đến thoái vốn IPO, với dự kiến lớn nhất là nhắm vào các sàn giao dịch nước ngoài như New York, London hoặc Frankfurt.

Israel quan tâm mạnh tới các công ty SPAC trong quý 1 năm 2021

Đầu tư VC vẫn diễn ra ổn định ở Israel trong quý 1 năm 2021, với các vòng gọi vốn lớn hơn 100 triệu USD của DriveNets, Aqua Security, Optibus và những startup khác. Trong quý này, sự quan tâm dành cho các giao dịch sáp nhập SPAC, với một số công ty có trụ sở tại Israel đã công bố kế hoạch sử dụng SPAC làm phương tiện để ra mắt công chúng, bao gồm nền tảng giao dịch eToro và công ty quảng cáo kỹ thuật số Taboola.

Ireland vẫn là trọng tâm chính cho các doanh nghiệp quốc tế

Sau quý 4 năm 2020 diễn ra mạnh mẽ, đầu tư VC vào Ireland tương đối khiêm tốn trong quý 1 năm 2021. Ireland đã chứng kiến sự đa dạng của các vòng gọi vốn giai đoạn đầu, gồm nền tảng đặt đồ ăn Flipdish (48 triệu USD), NeurentMedical (25 triệu USD), công ty tính phí EV EasyGo (12 triệu USD) và GoContractor (4,5 triệu USD). Các công ty quốc tế

cũng tiếp tục đầu tư vào Ireland; trong quý 1 năm 2021, Stripe, Intel, Workday và HP Enterprises đều đã công bố các khoản đầu tư mới hoặc các hoạt động mở rộng tại Ireland.

Các xu hướng cần theo dõi

Đầu tư của VC và CVC ở Châu Âu dự kiến sẽ vẫn mạnh mẽ trong quý 2 năm 21 và xa hơn, với nhiều siêu giao dịch và các thương vụ mua lại lớn có khả năng được triển khai. Mọi quan tâm đến việc hợp nhất IPO và SPAC cũng được kỳ vọng sẽ tăng lên. Fintech, dịch vụ B2B, năng suất kinh doanh và an ninh mạng có thể sẽ vẫn hấp dẫn các nhà đầu tư, trong khi ESG dự kiến sẽ tiếp tục thu hút đầu tư.

ĐẦU TƯ VC CHÂU Á ỔN ĐỊNH TRONG QUÝ 1 NĂM 2021

Châu Á vẫn hấp dẫn các nhà đầu tư VC

Châu Á tiếp tục là thị trường hấp dẫn đối với đầu tư VC trong quý 1 năm 2021, mặc dù các đợt hạn chế đi lại liên tục có thể ảnh hưởng đến lượng đầu tư quốc tế vào khu vực. Một số quỹ đầu tư mạo hiểm đã hướng mục tiêu đến châu Á, đặc biệt là Đông Nam Á do dân số cao và mức độ trưởng thành của thị trường tương đối thấp.

Trung Quốc thu hút các giao dịch lớn nhất trong quý. Ngoài XingshengSelected, 4Paradigm, công ty giải pháp AI doanh nghiệp cũng đã huy động được 700 triệu USD, công ty xe điện Leapmotor đã huy động được 662 triệu USD, nhà cung cấp giải pháp pin thay thế Svoltraised huy động được 541 triệu USD và nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe từ xa MiaoshouDoctor đã huy động được 463 triệu USD. Lalamove có trụ sở tại Hồng Kông đã huy động được 1,5 tỷ USD. Ấn Độ cũng thu hút được những khoản đầu tư VC mạnh trong quý 1 năm 2021, bao gồm khoản đầu tư 460 triệu USD trong đợt gọi quỹ liên tục của startup công nghệ giáo dục Byju, khoản huy động 450 triệu USD của tạp hóa điện tử Grofers, giao dịch thứ cấp 400 triệu USD của công ty trò chơi Dream11 và khoản huy động 250 triệu USD của ứng dụng giao đồ ăn Zomato.

Giá trị thoái vốn kỷ lục của quý 1 năm 2021 vượt tổng số năm 2020

Giá trị thoái vốn ở châu Á đã tăng lên mức kỷ lục là 148 tỷ USD trong quý 1 năm 2021 - cao hơn đáng kể so với mức đỉnh 112 tỷ USD của quý 3 năm 2018 và cũng cao hơn mức 134 tỷ USD của cả năm 2020. Các công ty có trụ sở tại Trung Quốc chiếm 87 tỷ USD trong tổng số.

Các nhà đầu tư ở Trung Quốc dành ưu tiên cho các giải pháp nhúng

Trí tuệ nhân tạo tiếp tục là lĩnh vực đầu tư chủ chốt ở Trung Quốc, tuy nhiên, trọng tâm đầu tư đã chuyển từ phát triển những năng lực của AI sang sử dụng AI cho các giải pháp cụ thể. Khả năng ứng dụng của AI vào các lĩnh vực khác rất đa dạng, từ quét và phân tích chăm sóc sức khỏe đến lái xe tự hành và các giải pháp xây dựng xanh. Các công ty có giải pháp AI nhúng dự kiến sẽ là ưu tiên chính của các nhà đầu tư VC trong vài quý tới.

Ấn Độ chứng kiến hoạt động VC mạnh mẽ trong Q1'21

VC của Ấn Độ hoạt động mạnh mẽ trong quý 1 năm 2021, với nhiều lĩnh vực thu hút được các vòng

gọi vốn trên 100 triệu USD, bao gồm công nghệ giáo dục, giao hàng tạp hóa và gaming. Trong quý, hoạt động giao dịch VC đã tăng lên đáng kể, cả về các công ty đang tìm cách huy động vốn và về vốn đang được triển khai. Tốc độ của các giao dịch cũng khá nhanh chóng, với các công ty được định giá cao hơn. Trong quý 1 năm 2021, Ấn Độ cũng là nơi diễn ra thương vụ thoái vốn lớn nhất của một công ty trò chơi: IPO trong nước của Nazara Technologies. Việc IPO thành công đã cho thấy nhận thức thay đổi nhanh chóng của các công ty khởi nghiệp ở Ấn Độ, vì chỉ cách đây mười tám tháng các công ty khởi nghiệp tương tự sẽ thường phải tìm đến thị trường nước ngoài để niêm yết cổ phiếu.

SEHK thu hút niềm ý thích cấp từ các công ty có trụ sở tại Trung Quốc

Sở giao dịch chứng khoán Hồng Kông (SEHK) tiếp tục là địa điểm quan trọng để tổ chức các đợt IPO ở châu Á, gồm cả các đợt niêm yết thứ cấp của các công ty có trụ sở tại Trung Quốc đã được niêm yết tại Mỹ. Với những thay đổi gần đây đối ở các quy định niêm yết của Mỹ, một số công ty Trung Quốc niêm yết tại Mỹ hiện đang quay sang Hồng Kông để

niêm yết thứ cấp nhằm tiếp tục ra mắt công chúng trong trường hợp họ bị hủy niêm yết tại Mỹ. Vào tháng 3, công ty khổng lồ Baidu của Trung Quốc đã huy động được 3,1 tỷ USD trong lần niêm yết thứ cấp trên SEHK. Nền tảng xe trực tuyến Autohome cũng đã tổ chức đợt niêm yết thứ cấp trên sàn SEHK, huy động được 688 triệu USD trong quý 1 năm 2021.

Trên toàn cầu, công ty thương mại điện tử Hàn Quốc Coupang đã tổ chức đợt IPO lớn nhất tại Mỹ trong quý 1 năm 2021 - thu về hơn 4,5 tỷ USD, với giá cổ phiếu tăng 40% trong lần giao dịch đầu tiên.

Kế hoạch 5 năm mới của Trung Quốc dự kiến sẽ thúc đẩy trọng tâm đổi mới

Trong quý 1 năm 2021, Trung Quốc đã ban hành Kế hoạch 5 năm lần thứ 14. Kế hoạch này dự kiến sẽ định hướng các hoạt động phát triển kinh tế và xã hội của Trung Quốc trong 5 năm tới, đồng thời tập trung mạnh vào việc đưa Trung Quốc tự chủ về nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ. Kế hoạch mới có thể sẽ thúc đẩy đầu tư thêm vào một loạt các lĩnh vực chính, bao gồm công nghệ xanh, chất bán dẫn, TMT và sản xuất chip.

Trong quý 1 năm 2021, Trung Quốc cũng tiếp tục tăng cường các nỗ lực về tiền kỹ thuật số. Trong quý 1 năm 2021, việc thử nghiệm Renminbi kỹ thuật số của Trung Quốc đã được mở rộng sang các thành phố lớn hơn, bao gồm cả Bắc Kinh và Thượng Hải.

Bảo hiểm truyền thống và kỹ thuật số cùng phát triển ở Ấn Độ

Bảo hiểm là một lĩnh vực đang phát triển ở Ấn Độ, đặc biệt là bảo hiểm chung và bảo hiểm y tế. Mức độ phổ biến của các sản phẩm bảo hiểm trong nước ngày càng tăng, với việc người tiêu dùng ngày càng quan tâm đến các sản phẩm khác nhau hơn so với trước đây. Việc này thúc đẩy tăng trưởng cả về doanh nghiệp bảo hiểm truyền thống, lẫn doanh nghiệp bảo hiểm kỹ thuật số. Do sự trưởng thành tương đối sớm của cả hai lĩnh vực này ở Ấn Độ, nên cả hai đã cùng nhau phát triển. Tiềm năng phát triển của ngành bảo hiểm dự kiến sẽ thúc đẩy đầu tư VC vào ngành này tăng lên theo thời gian.

Các xu hướng cần theo dõi ở Châu Á

Hướng tới quý 2 năm 2021 và xa hơn, đầu tư VC vào Trung Quốc dự kiến sẽ tập trung mạnh vào các công nghệ nhúng như AI trong lĩnh vực chăm sóc sức khỏe. Các công nghệ xanh có khả năng thu hút đầu tư ngày càng tăng do Trung Quốc cam kết trở thành Net Zero vào năm 2060. Công nghệ thực phẩm (foodtech) cũng thu hút một số nhà đầu tư, đặc biệt là ở Hồng Kông, nơi ngày càng quan tâm đến các sản phẩm thay thế cho thịt truyền thống.

Tại Ấn Độ, tốc độ hoạt động của các giao dịch VC dự kiến sẽ tăng lên, trong đó các lĩnh vực như công nghệ giáo dục (edtech), giao hàng và thương mại điện tử dự kiến sẽ vẫn hot, đi đôi với sự quan tâm tới lĩnh vực bảo hiểm cho thấy hoạt động VC trong lĩnh vực này sẽ có mức tăng trưởng đáng kể. Hoạt động IPO dự kiến cũng sẽ tăng lên ở Ấn Độ do một số đợt huy động vốn lớn được tổ chức trong quý 1 năm 2021 được xem như là các đợt tiền IPO./.

Phương Anh (Venture Pulse Q1 2021, KPMG, 21/4/2021)

